

Op weg door de scheg

Amsterdam, 6 januari 2026

Wandeling door de natuur en geschiedenis van de Kadoelerscheg

Deze aanvullende routebeschrijving hoort bij de routekaart. Meer info: kadoelerscheg.nl/wandelingen

'Op weg door de scheg' is een wandelroute die u vertelt over de natuur (ecologie) en de geschiedenis (cultuurhistorie) van de Kadoelerscheg; het groene gebied tussen westelijk Waterland en het IJ. Tijdens het wandelen komt u langs paaltjes met QR-codes. Als u die op uw telefoon scant, krijgt u informatie over planten, dieren en andere natuur op die plek.

De hele **wandeling A** van ongeveer **10 kilometer** loopt als het ware langs de grenzen van de scheg. Deze lange wandeling is ook te splitsen in twee wandelingen, **wandeling B** van circa **6 km** en **wandeling C**, die ruim **7 km** meet. Deze korte wandelingen lopen beide ook door het midden van de scheg, over de Kadoelenweg.

Als U kiest voor **wandeling B** dan loopt u in het **westelijk deel** van de Kadoelerscheg.

Als U kiest voor de **wandeling C** dan loopt u in het **oostelijk deel** van de Kadoelerscheg.

De beschrijvingen van de wandelingen B en C zijn apart uitgewerkt.

Bij deze kortere wandelingen doet u naast een aantal van de in de lange wandeling aangegeven QR-paaltjes ook **Volkstuincomplex De Bongerd** aan, dat de hoogst mogelijke waardering voor ecologisch beheer heeft ontvangen van de Vereniging van Volkstuinen.

De lange wandeling A en korte wandeling B beginnen op de Appelweg.

U kunt dit startpunt op de volgende manieren bereiken:

- met het OV: bus 36 halte Appelweg of bus 35 halte Molenwijk.
- met de fiets: er zijn fietsparkeerplekken aanwezig
- met de auto: parkeren op het Perenpad

Wandeling C begint op het Kadoelenpad.

U kunt het startpunt bereiken

- met het OV: bus 111 en bus 119
- met de fiets: er zijn fietsparkeerplekken bij het Kadoelenpad bij de aansluiting op de parkeerplaats voor het tennispark
- met de auto: parkeren bij het Volkstuinpark De Bongerd aan het Kadoelenpad.

NB De wandelingen sluiten op een aantal punten aan bij wandelingen uit het Wandelnet.

Dit zijn:

- Luijendijkwandeling -geel- 7,16 km
- Waterlandse zeedijkwandeling -zwart- een lijnwandeling van 10,38 km
- Wilmkebrekwandeling -blauw- 6,62 km
- Buikslootwandeling -groen- 11,13 km

Wandeling B, korte route, ca 6 km

1. Startpunt: Appelweg tegenover Perenpad, picknicktafels op pleintje tussen containerwoningen

QR-paaltje – Harder

Zie het niveauverschil tussen de polder waarin Tuindorp Oostzaan is gebouwd en Zijkanaal I als rest van het vroegere oerIJ.

Zijkanaal I is, in tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden, geen kanaal. Het is een restant van het Oer-IJ, nu begrensd door de polder waarin Tuindorp Oostzaan is gebouwd en de oude Noorder IJ- en Zeedijk, die hier Oostzanerdijk en Landsmeerderdijk heet. Het water in het Zijkanaal I is brak, het is een zijkanaal van het IJ waarvan het water ook brak is. De enige barriere tussen dit water en de Noordzee wordt gevormd door de sluizen bij IJmuiden. Het water heeft een hoger zoutgehalte dan het riviertje Het Twiske (waar U verderop langskomt) waarvan het water overigens ook niet helemaal zoet is.

2. Met je rug naar het kanaal: loop naar rechts over de Appelweg richting de Molenwijk, dat is langs de kop van het kanaal en sla rechtsaf de Oostzanerdijk op. Volg de Oostzanerdijk tot de afslag Zuideinde. Op de Hoek Oostzanerdijk/Zuideinde bij twee andere informatieborden staat

QR-paaltje – Muurvaren

Hier kruist het Zuideinde de historische waterloop Het Twiske, dit riviertje staat al op kaarten uit de 11e eeuw.

Vroeger heeft hier een overhaal en later een sluis in de Oostzanerdijk gezeten waardoor er scheepvaartverkeer mogelijk was tussen het IJ en Het Twiske. Oostzaan anno 1306 was een belangrijke zeevarende gemeenschap.

Langs het Twiske stonden onder meer traankokerijen.

Informatie over de Waterlandse Zeedijk staat op een van de grote informatieborden.

3. Sla linksaf het Zuideinde op.

Over de brug ligt links een woonhuis uit 1745. Alle dorpen in dit deel van NoordHolland hebben een Noordeinde en een Zuideinde, omdat ze gelegen zijn aan de vaarten, de veenkanaaltjes, die noord-zuid gegraven zijn.

4. Volg het Zuideinde tot het Jacob Groenplantsoen en sla rechtaf. Loop het Jacob Groenplantsoen op tot aan het water. Soms staat er zoveel riet dat je het water van het Twiske niet ziet. Hier staat

QR-paaltje – Gewone dwergvleermuis

Het Jacob Groenplantsoen is in de jaren '90 gebouwd op wat in de volksmond heette 'Landje Keizer'. In tegenstelling tot de grond onder de naastgelegen nieuwbouwwijk Twiske Zuid is de grond hier niet vervuild. Het landje was tot aan de bestemming voor woningbouw in gebruik als schapenwei. De bebouwing eindigt in een buurtpluktuin aan de oever van Het Twiske.

5. Loop terug, verlaat het Jacob Groenplantsoen, en sla rechtsaf het Zuideinde op. Vervolg de weg over het Zuideinde tot de eerste straat rechts, de Hendrik Soeteboomstraat.

6. Sla rechtsaf de Hendrik Soeteboomstraat in tot de eerste straat links, de Cornelis Roosstraat.

Het stratenverloop volgt in dit voormalig deel van de gemeente Oostzaan nog het beloop van het oude slagenlandschap, gevormd door de smalle kavels in het voormalig veengebied.

7. Ga bij de eerste straat linksaf, de Cornelis Roosstraat in. Aan Uw linkerhand ligt een vijver, rechts loopt een sloot tussen de bebouwing.

Dit zijn restanten van de oude kavelsloten. Vroeger was het hele veenlandschap doorsneden met sloten. Dit zie je op de oude kaarten van het veengebied.

8. Loop de Cornelis Roosstraat uit tot de Adriaan Loosjesstraat. Sla rechtsaf de Adriaan Loosjesstraat in en steek de brug over. Hier kruist de weg het riviertje Het Twiske.

Het Twiske vormde in het verleden (en buiten de Ring A 10 nog steeds) de grens tussen de gemeenten Oostzaan en Landsmeer (zie de kaart anno 1326; eerste kaartbeeld 1288).

In een verder verleden lag hier de grens tussen de heerlijkheid Kennemerland en Waterland.

Kijkend vanaf de brug in de richting van de Ring A10 zijn op de linkeroever de eilanden te zien die zijn aangelegd bij de bouw van nieuwbouwwijk Twiske Oost. Die eilanden zijn aangelegd om de ecologische structuur langs Het Twiske te versterken.

De rechteroever bestaat uit een rietkraag en bloemrijk grasland. Deze oever is beschermd.

9. Loop tot over de brug, links ziet U de Diatomeestraat. Op de hoek Adriaan Loosjesstraat/ Diatomeestraat tussen 2 betonnen paaltjes bij het fietsroute-infopunt staat

QR-paaltje – Riet

10. Sla linksaf de Diatomeestraat in, de weg buigt naar rechts en heet dan de Cosmariumstraat.

De Diatomeestraat is gebouwd op de vroegere Lujendijk (uit 1598). Deze dijk moest voorkomen dat het achterliggend veengebied te vaak onderliep.

Bij de bocht naar rechts ziet u een soort insteekhaventje. Dit haventje is de aansluiting tussen Het Twiske en de Marssloot.

11. Volg de Cosmariumstraat tot het kruispunt met het fietspad, bij de Halteriastraat. Op de hoek Cosmariumstraat/Halteriastraat staat

QR-paaltje – Korstmos op gewone es

12. Ga hier linksaf en loop het voetpad op, richting Recreatiegebied Het Twiske en volg de bordjes Twiske over voet- of fietspad tot het viaduct A10. Aan het pad bij de lantaarnpaal voor de A10 staat

QR-paaltje: Gewone pad

Bij Koninklijk Besluit is afgedwongen dat deze onderdoorgang van de ring A10 als ecologische verbinding tussen het veenweidegebied van Waterland en het stedelijk gebied zou worden ingericht. Dit heeft aan de stadskant geresulteerd in de aanleg van de eerdergenoemde eilanden en onder de brug de aanleg van een passage voor amfibieën.

13. Loop een stukje terug tot de brug, volg het fietspad naar links parallel aan de busbaan en sla weer linksaf de Pieter A. Van Heijningenstraat in. Ga aan het eind naar rechts, de Gebroeders A. en B. Wolfswinkelweg. Volg deze weg, de weg buigt naar rechts en heet dan de Abraham de Haanstraat.

De Wolfswinkelweg loopt langs de Vaartsloot. Deze oorspronkelijke sloot uit het slagenlandschap is bij de aanleg van de Ring A10 grotendeels behouden gebleven. Bij de aansluiting van wegen bij Landsmeer is de sloot vergraven. De Marssloot en de Vaartsloot zijn de enige in het stedelijk landschap nog herkenbare elementen uit het oorspronkelijk veengebied.

14. Vervolg de wandeling langs de Abraham de Haanstraat, steek de busbaan en vervolgens de Thomas Prinslaan over, volg het voetpad nog steeds rechtdoor over de dam in de Marslsloot.

15. Sla na het water linksaf en loop langs de buurttuin, de buurtkamer Kadoelen en het kindercentrum. Ga linksaf en bij het watertappunt en afvalbak op de Nathan F. Israelweg staat

QR-paal – Landkaartje

16. Loop, met de rug naar het QR-paaltje, een stukje terug over de Nathan F. Israelweg en volg deze tot even voor het kruispunt. Vervolgens vóór deze kruising met de Stentorstraat linksaf over het voetpad en meteen weer links het smalle voetpad op tussen een haag en woningen. Het pad volgt, met hoeken steeds naar links en naar rechts, de oever van de Marslsloot. Loop het pad helemaal uit.

Hoewel het een achterpad lijkt, loopt het pad aan de voorzijde van de woningen op dit deel van de Stentorstraat. De woningen hebben hier een overtuin, iets wat nog stamt uit de tijd dat dit gemeente Landsmeer was.

17. Aan het eind van het pad bent u aangekomen bij een kruispunt met de Kadoelenweg.

De Kadoelenweg was ooit een weg op palen door het moeras tussen de oude Waterlandse Zeedijk en het dorpje Landsmeer. De naam Kadoelen komt waarschijnlijk van Quadolen = Kwaad gaan ofwel slecht begaanbaar. Nu vormt de Kadoelenweg de dijk aan de oostkant van de polder. De meeste huizen aan de polderkant zijn dijkhuizen met een onderverdieping in de dijk. De tuinen achter de huizen lopen af naar polderniveau. Bij de bouw van deze huizen, rond 1930, was de onderverdieping bedoeld om daar bedrijf te houden. Tussen huisnummer 276 en 280 stond vroeger de molen Het Haesje die de polder heeft drooggemalen en later overtollig water uit de polder naar Waterland uitmaalde. Nu staat er op die plek een elektrisch aangedreven gemaal.

18. U gaat de Kadoelenweg op. U loopt door tot u aan uw linkerhand het Kadoelenpad ziet. U loopt het Kadoelenpad op tot het hek van de parkeerplaats van volkstuinpark De Bongerd. Hier vindt u

QR-paaltje Rietorchis

Volkstuinpark De Bongerd kent een bewogen geschiedenis van bijna 100 jaar en is nu ruim 20 jaar gevestigd op de huidige locatie, vlakbij de Ring Noord (afslag 117). De Bongerd telt 137 verblijfstuinen en 48 moestuinen, die voor de tuinders het gehele jaar toegankelijk zijn.

Op 8 juni 2024 is het park geslaagd voor het Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren met de hoogst mogelijke waardering. Dit keurmerk bestaat uit drie onderdelen. Ecologisch tuinieren, samen en duurzaamheid & milieu.

In het volkstuinpark is een ecologische route uitgezet langs de verschillende voorbeelden van 'natuurlijk tuinieren'. De route is aangegeven met paaltjes met oranje koppen.

Op het park is een veld met orchissen te vinden.

19. Loop terug naar de Kadoelenweg. U slaat linksaf de Kadoelenweg op en volgt deze weg tot de Landsmeerderdijk.

Links op de Kadoelenweg voor de bocht ziet u Maria's hoeve, een stolpboerderij. Rechts ligt verdiept eveneens een stolpboerderij. Verderop ligt aan uw linkerhand nog een stolpboerderij De Leggende Os. Vroeger was er nog een vierde stolpboerderij aan de Kadoelenweg, boerderij de Wilmkebreek. Hieraan zie je nog dat het boerenland was aan weerszijden van de Kadoelenweg, aan de ene kant waar nu de volkstuinen liggen en aan de andere kant in de Wilmkebreekpolder.

20. U slaat rechtsaf en vervolgt uw weg over de dijk en ziet aan uw rechterhand de Wilmkebreepolder.

Op de website www.wilmkebreek.nl vindt u uitgebreide informatie over deze bijzondere polder. Vanaf het bankje op de dijk heeft u prachtig zicht op de laatste agrarische polder binnen de ring van Amsterdam. Hier staat

QR-paaltje – Kievit

De oude dijk langs het IJ was in 1406 bij Kadoelen doorgebroken en op last van graaf Willem weer hersteld in 1410. Bij latere dijkdoorbraken is bijna al het veen uitgespoeld en is de (zee)kleibodem overgebleven. De dijk is steeds weer landinwaarts hersteld en het meertje werd de Wilmkebreek genoemd. De Wilmkebreek is tussen 1633 en 1636 drooggemalen en werd de Wilmkebreepolder. De polder is altijd agrarisch gebruikt en de grond is ongeroerd, het oorspronkelijke slotenpatroon bestaat nog steeds.

25. Na dit infopunt vervolgt u uw weg over de dijk, u slaat linksaf bij het eind van het Zijkanaal I en loopt over de Appelweg tot u weer bent aanbeland bij het eindpunt (tevens startpunt) van de wandeling.

Einde wandeling B

